

II. správa SNB
analytický odbor
čj. : CB-0077/136/03-89

V Praze dne 10.7.1989

Výtisk č. : 2
Přílohy : 6

Denní situační zpráva č. 136/89 ze dne 10. července 1989

K bodu 2 a) : 8.1,2

K bodu 2 b) : 8.3,4,5

K bodu 3) : 8

K bodu 4) : 8

Už hotoveno 6x:

c.1 - OAI VOS

c.2 - JOMO

c.3 - I. JMO

c.4 - Zničeno

c.5 - ZNC

c.6 - ZN

c.7 -

Náčelník II. správy SNB
plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

Výtisk č.: 2.

Počet listů: 2

K bodu 2 a)

**Rozdělovník - s. ministr vnitra ČSSR
a I. náměstek MV ČSSR**

Dne 4. 7. 1989 v době od 12,00 - 14,00 hodin se uskutečnila v rezidenci USA recepce u příležitosti 213. výročí Dne nezávislosti USA.

V průběhu recepce velvyslanecký rada RUSSELL hovořil k rozhodnutí čsl. úřadu vyhostit II. tajemníka politicko-ekonomicke sekce ZÚ USA v Praze Roberta NORMANA z ČSSR. Uvedl, že toto rozhodnutí hodnotí jako nepochopitelné a naprostě neopodstatněné, lze je považovat za provokaci. Dle jeho vyjádření se NORMAN nedopustil žádné protizákonné činnosti. V rámci své diplomatické funkce byl v Československu pověřen sledováním otázky dodržování lidských práv.

Na námitku, že NORMAN si v této oblasti počínal velmi svérázným a nevybírávým způsobem, za což byl v nedávné době velvyslanci NIEMCZYKovi vysloven protest a NORMAN si z toho nevzal žádné ponaučení a aktivně se zúčastňoval dál protisocialistických vystoupení organizovaných představiteli Charty 77 a dalších "nezávislých struktur".

RUSSELL uvedl, "že celou záležitost jednoznačně považuje jako odvetu za vyhoštění I. tajemníka čsl. velvyslanectví ve Washingtonu Jana FEJGLA. Tyto případy nelze shodně hodnotit, protože FEJGL byl bezprostředně zadřžen při provádění zpravodajské akce, zatím co NORMAN se žádné takovéto činnosti nedopustil, ba právě naopak plnil uložené úkoly v rámci své diplomatické funkce." Dále podotkl, že tento akt ze strany čsl.

úřadů může mít nepříznivé důsledky pro diplomatické pracovníky působící na ZÚ ČSSR ve Washingtonu.

Cáková úroveň recepce nedoznala žádných podstatných změn ve srovnání s loňským rokem. Dle odhadu bylo přítomno asi 500 - 600 osob z nejrůznějších čsl. institucí a podniků, pracovníků ostatních KZÚ, přičemž nelze vyloučit i účast představitelů různých opozičních skupin,

Poznatek byl získán dne 4. 7. 1989 Prameny č. 1 a 2, je hodnocen jako pravdivý a z důvodu konspirace je lze využít pouze k informaci s. ministra a I. náměstka ministra vnitra.

Jsou provedena opatření ke včasnému zachycení reakcí ze strany USA tak, aby na ně mohlo být odpovídajícím způsobem reagováno a byly tak negovány jejich záměry.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení

Výtisk č.:
Počet listů:

K bodu 2 a)

Rozdělovník - s. ministr vnitra ČSSR
a I. náměstek MV ČSSR

V průběhu června 1989 byla registrována zvýšená aktivita a činnost velvyslaneckého rady ZÚ USA v Praze Theodora RUSSELLa, i činnost pracovníků politicko ekonomického a obchodního oddělení téhož velvyslanectví - rady Clifford BONDA, I. tajemníka Harvey LAMPERTA a I. tajemníka Jeanet SPECKové v oblasti získávání aktuálních informací o současné situaci v čsl. národním hospodářství.

Konkrétním projevem této aktivity jsou jednak osobní návštěvy v různých čs. orgánech a institucích mající vztah do uvedené oblasti, ale i neoficiální jednání uskutečňovaná v rámci různých společenských akcí amerického velvyslanectví jakož i soukromých akcí některých diplomatů.

Za nejvýznamější akci v tomto období lze označit výstavu katalogů americké lékařské techniky (instalována v Praze ve dnech 26. a 27. 6. 1989) a zejména slavnostní recepci u příležitosti 213. výročí nezávislosti USA (dne 4. 7. 1989), na kterou bylo pozváno cca 2 000 osob, mezi nimiž je celá řada vedoucích pracovníků různých čs. státních orgánů, institucí a organizací.

Vedle těchto oficiálních akcí byla z iniciativy amerického velvyslanectví organizována osobní jednání amerických diplomatů na čsl. institucích v Praze a na Slovensku. I. tajemnice obchodního oddělení Jeanet SPECKová uskutečnila předem připravovanou návštěvu ve Severoslovenských celulózkách a papírnách Ružomberok. V průběhu návštěvy se zajímala o informace týkající se převedení SCP na státní podnik, možnosti kooperace SPC a americkými firmami, dále problematiku rozdělování devizových prostředků a otázky ekologie v okolí Ružomberka.

Dále osobně jednala Jeanet SPECKová s ing. SVOBODOU z Čsl. obchodní a průmyslové komory a s ing. ŠAŠKEM ze Strojimportu. Harvey LAMPERT jednal s náměstkem federálního ministra práce a sociálních věcí s. ŠŤASTNÝM a BRUNCLÍKEM. LAMPERT se zajímal o informace týkající se zahraničních dělníků v ČSSR, jejich počty, národnosti, odbornost, pracovní podmínky apod.

LAMPERT rovněž připravuje návštěvu bývalého člena burzovní komise USA KUNGSTRETTNA v ČSSR ve dnech 10. a 11. 7. 1989, programem které je jednání s ing. Václavem KLUSOŇEM z Ekonomického ústavu ČSAV a schůzky s pracovníky Prognostického ústavu ČSAV a Čsl. státní banky.

Souběžně s oficiální aktivitou ZÚ USA v Praze bylo v poslední době uskutečneno několik ze zpravodajského hlediska zajímavých soukromých akcí amerických diplomatů, kteří se orientují na ekonomickou problematiku. Aktivně se v tomto směru projevoval velvyslanecký rada RUSSELL, který organizoval několik akcí jako např. schůzky s ing. Karlem MUZIKÁŘEM z Institutu pro mezinárodní obchod VŠE, dále s dr. Zdeňkem MASOPUSTEM z Ústavu státu a práva ČSAV a společný oběd, kterého se zúčastnili pracovníci Ekonomického ústavu ČSAV ing. Jan KLACEK, ing. Václav KLUSOŇ, KOTULAN, pracovníci Prognostického ústavu ČSAV ing. Karel DYBA, Václav KLAUS. Kromě RUSSELLA se tohoto společného oběda zúčastnili další dva američtí diplomaté - Harvey LAMPERT a Jeanete SPECK. Zájem Američanů byl orientován na

nedávný projev předsedy vlády ČSSR s. ADAMCE ve Federálním shromáždění, přičemž jejich dotazy směřovaly k zjištění názorů čs. odborníků na s. ADAMCE provedaný rozbor ekonomické situace v ČSSR.

Jako soukromou akci lze označit vicekonzulem BONDOVOU (manželka rady politické ekonomického oddělení Clifford BONDA) organizovanou večeři dne 6. 7. 1989, na kterou byla pozvána pracovnice Ekonomického ústavu ČSAV Livia KLAUSOVÁ (manželka Václava KLAUSE z Prognostického ústavu).

Většina uváděných čs. občanů je s pracovníky amerického velvyslanectví ve styku již několik let, přičemž tyto styky mají spíše neformální společenský charakter. Není ojedinělé, že na různé večeře, obědy, recepce a pod. jsou opakováně zváni různí odborníci z určité oblasti a rozhovor s nimi má charakter systematického vytěžování v rámci společenské konverzace.

Je pravděpodobné, že této oficiální formy společenské konverzace je s úspěchem využíváno k získávání informací, které mají povahu utajovaných skutečností eventuálně nejsou určeny k zveřejňování. Tento předpoklad signalizují v poslední době poznatky, dle kterých je pravděpodobné, že protivník disponuje podrobnými informacemi o materiálech projednávaných v kolegiu ministra FMHSE ČSSR a o obsahu materiálu Ústavu státu a práva ČSAV pod názvem "Přizpůsobení čs. právního řádu dokumentům VNS KBSE" včetně negativního stanoviska přijatého stranickými orgány.

Poznatky byly získány v průběhu měsíce června a počátku měsíce července 1989 Prameny č. 1 a 2, jsou hodnoceny jako pravdivé a lze jich využít k informaci vedení FMV.

Přijatými opatřeními je nadále sledována činnost a sféry zájmu pracovníků USA velvyslanectví.

A. odb

Výtisk č.:²
Počet listů:¹

K bodu 2 b)

Rozdělovník č. 1

V průběhu prvého týdne měsíce července 1989 byly na adresu velvyslanectví USA, Francie, Kanady, Itálie, Rakouska, Holandska, Belgie a Norska zaslány dopisy, jejichž odesilatelem je "Národní rada za osvobození Slovenska" se sídlem v Mnichově - frakce působící na území Slovenska. Podepsány jsou zmocněncem uvedené rady jistým Korneliem ŽULOU, jsou určeny "signatářům Helsinské dohody. Sledovaný cíl odeslaných dopisů je získat podporu signatářů Helsinského protokolu v boji za osamostatnění Slovenska a slovenského národa z neokoloniální nadvlády Čechů na základě plebiscitu a obnovit svobodnou svrchovanou a neutrální Slovenskou republiku". Jedná se o vyhraněně nacionalistický a antisocialistický obsah uvedené písemnosti, který je doplněn fotokopií "Memoranda o Slovensku", který byl údajně publikován v deníku PRAVDA dne 28. 3. 1968.

Poznatek byl získán 2. - 4. července 1989 Pramenem č. 2, je hodnocen jako pravdivý a lze jej využít v informačním toku FMV.

Budou realizována opatření k získání dalších upřesňujících poznatků k uvedené organizaci a k ustanovení jejich organizátorů. Dle výsledků budou přijata další opatření.

2. + 3. odb.

Výtisk č.: 2.
Počet listů: 2.

K bodu 2 b)

Rozdělovník - s. ministr vnitra ČSSR
a I. náměstek MV ČSSR

KAV Aktivistka NMS Jana PETROVÁ uskutečnila kontakt s Janem URBANEM, přikrterém ho upozornila, že spojení na její osobu zůstává nezměněno, tj. přes Petra UHLA, u něhož lze nechat vzkaz. Z jejich rozhovoru dále vyplynulo, že se KAVAN na území MLR setkal s Hankou HOLZNEROVOU, kterou hodnotí pozitivně a bude si s ní dobře rozumět.

Dále PETROVÁ přečetla KAVANOVI text s názvem "Pozdrav NMS - END osmému konventu, konanému ve Vitorii - Španělsko", ve kterém se konstatuje, že aktivistům NMS - END byly čs. orgány odebrány pasy a tím byla znemožněna jejich účast na konventu.

Rovněž KAVANA seznámila s dalším textem "Mírovým hnutím a organizacím", ve kterém je oznamována demonstrace proti postihování odpůrců vojenské služby, která se bude konat 31. 7. 1989 od 17,00 hod. v Praze 2 na náměstí Míru. Materiál obsahuje výzvu k podpoře demonstrace vyjádřením stejných požadavků ve stejnou chvíli před čs. ZÚ ve všech zemích.

Oba uvedené materiály jsou podepsány zástupci NMS HOLZNEROVOU, CHUDOMELEM, PETROVOU, SVOBODOU a ŠTERNOVOU.

Podle CHUDOMELA je druhý materiál určen zejména "mírákům - IND", kterým by jej měl KAVAN zaslat. KAVAN se pokusí to zajistit.

Poznatky byly získány dne 3. 7. 1989 Pramenem č. 2, jsou pravdivé a vzhledem k nutnosti zachování konspirace Pramenem je možno je využít pouze k informaci vedení FMV.

K uvedeným plánovaným akcím NMS budou přijata opatření dle rozhodnutí příslušných orgánů.

12 odb

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH
Zrušen, stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení § 157 odst. 3 Zak. o ZPEK
Sb.

Výtisk č.:^{2.}

Počet listů:^{2.}

k bodu 2 b)

Rozdělovník č. 1

Z vyjádření Milana KUBESE z Mnichova vyplynulo, že čs. politická emigrace připravuje na 21. srpen "velkou oslavu" ve Vídni. Účast přislíbila emigrace působící v Rakousku a dále TIGRID, PEJC, KUBES, ŠUSTROVÁ, MOUDRÝ a další pracovníci RSE. Současně budou pozvány i vybrané osoby z ČSSR. Konkrétně bylo hovořeno o J. NOSOVÍ, jehož koncert bude natáčet technik z RSE.

Před touto akcí zahájí KUBES odesílání do ČSSR a NSR, Rakouska a zejména MLR (již má nakoupeno větší množství maďarských poštovních známek) pohlednic s výtvarným pojetím atomové elektrárny TEMELÍN s průvodním textem "stop atomové hrozbě z Temelína". Těchto pohlednic je v bytě KUBESE několik tisíc. Pohlednice mají v ČSSR dát impuls k zahájení akcí čs. opozice.

Návazná akce je připravována pod názvem "Setkání ve Frankenu" v říjnu 1989. Tato akce se již nyní pečlivě připravuje. Budou pozvány i osoby z ČSSR. Za tímto účelem byl z NSR do Prahy vyslán ČERNÍK a PRŮCHA (zatím blíže neustanovení), kteří při jednání na Čs. svazu spisovatelů předali větší množství publikací z nakladatelství INDEX. Vedení svazu pozvání spisovatelů do Frankenu přijalo. Konkrétně byl pozván spisovatel HRABAL a dále Petruška ŠUSTROVÁ.

ARC
Zrušen super

KUBES pro čs. kulturní pracovníky zajišťuje v Mnichově výhodné obchody. V nedávné době zde působila hudební skupina OLYMPIC. Vedoucí souboru JANDA využil Jarmilu BINAROVOU k prodeji LP desek. Na oficiálním koncertě byla deska prodávána za 20,- DM. Zbylé odkoupila BINAROVÁ pro knihkupectví ARKÝŘ za 5,- DM.

KUBES zajistil OLYMPICU jeden koncert "načerno", na výtěžku měl část finančního podílu.

S BINAROVOU v ARKÝŘI rovněž jednal i Jiří SUCHÝ. Nabízel zásobování svými deskami a kazetami.

RSE propaguje nový pořad pod názvem SKLÍPEK - redaktor MOUDRÝ (vysílací čas pondělí a sobota od 12,00 hodin). V tomto pořadu budou postupně vystupovat zpěváci, jejichž výjezd do NSR bude dotován částkou 100,- DM. Na podzim je pozván J. NOS, JANOTA ...

Poznatky byly získány dne 3. 7. 1989 Pramenem čl 1, jsou hodnoceny jako seriozně přenesené a při jejich využití v informačním toku FMV je nutno dbát zachování konspirace Pramene,

V součinnosti s I. S-SNB budou získané poznatky upřesňovány a doplnovány s cílem zahájit včas potřebná opatření ve směru k čs. opozici. K vyjíždějícím čs. umělcům budou přijata samostatná opatření.

12. odb

ARCHIV
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem

Výtisk č.: 2

Počet listů: 1

K bodu 2 b)

Rozdělovník č. 1

Martin HÝBLER, signatář CH-77 žijící ve Francii informoval ing. Petra UHLA o průběhu kongresu FIDH.

Kongres byl podle HÝBLERA velký a pěkný, zúčastnily se ho významné osoby jako např. Angela DAVISOVÁ, Roland DUMAS jasou soukromá osoba a další. Pochvaloval vyštoupení předsedy polské ligy pro lidská práva KOSTECKÉHO, který ve svém projevu požadoval, aby se usilovalo na všech možných úrovních, jako třeba OSN, aby zločiny stalinismu a komunismu byly uznány jako zločiny proti lidskosti a byly souzeny nějakým tribunálem, podobně jako byl tribunál Norimberský. Rovněž informoval UHLA o tom, že prosadil rezoluci za propuštění JIROUSE a CIBULKY!

Dále se vyjádřil, že bylo přijato asi 20 nových členských lig a že byl změněn i statut FIDH v tom smyslu, že může být v jedné zemi vedle členské ligy i liga correspondance, což by v ČSSR mohl být např. výbor prof. DIENSTBÍERA, pokud by s tím čs. členská liga souhlasila. Ladislav LIS byl zvolen na další období místopředsedou FIDH.

Poznatek byl získán dne 4. 7. 1989 Pramenem č. 2, je pravdivý a lze ho využít pouze v informačním toku FMV.

Osobě LISE a organizaci FIDH je věnována stálá pozornost s cílem získat další konkrétní poznatky.

10. odb